EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 25. 9. 2013
COM(2013) 656 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o prípadných nových požiadavkách na označovanie textilných výrobkov a o štúdii o alergénnych látkach v textilných výrobkoch

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o prípadných nových požiadavkách na označovanie textilných výrobkov a o štúdii o alergénnych látkach v textilných výrobkoch

1. Úvod

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1007/2011 z 27. septembra 2011 o názvoch textilných vlákien a súvisiacom označení vláknového zloženia textilných výrobkov etiketou a iným označením[1] (ďalej len „textilné nariadenie“ alebo „nariadenie“) je jediným odvetvovo špecifickým právnym predpisom EÚ, ktorý sa vzťahuje na textilné výrobky[2]. Stanovuje podmienky a pravidlá týkajúce sa označovania textilných výrobkov etiketou a pravidlá týkajúce sa názvov textilných vlákien. Vzťahuje sa na všetky výrobky obsahujúce najmenej 80 hmotnostných % textilných vlákien vrátane surových, rozpracovaných, hotových, konfekčne rozpracovaných, vyrobených, polokonfekčných alebo konfekčných výrobkov.

Článok 24 textilného nariadenia vyžaduje, aby Európska komisia predložila Európskemu parlamentu a Rade do 30. septembra 2013 správu „o možných nových požiadavkách na označovanie etiketou, ktoré by sa mali zaviesť na úrovni Únie, aby sa spotrebiteľom poskytli presné, relevantné, zrozumiteľné a porovnateľné informácie o vlastnostiach textilných výrobkov“, ku ktorej sa v prípade potreby priložia legislatívne návrhy. Záležitosti skúmané v správe zahŕňajú okrem iného aj systém označovania pôvodu, harmonizovaný systém označovania starostlivosti, jednotný systém označovania veľkosti v celej Únii, uvádzanie alergénnych látok, elektronické označovanie a ďalšie nové technológie a využívanie jazykovo nezávislých symbolov alebo kódov na identifikáciu vlákien. Keďže článok 12 textilného nariadenia zavádza požiadavku označiť textilné výrobky obsahujúce netextilné časti živočíšneho pôvodu, skúmali sa aj možné označovania výrobkov z kože. Článok 25 Komisiu navyše zaviazal vykonať štúdiu o nebezpečných látkach s cieľom zhodnotiť, či existuje príčinná súvislosť medzi alergickými reakciami a chemickými látkami alebo zmesami používanými v textilných výrobkoch a v prípade potreby predložiť legislatívne návrhy.

Táto správa bola vypracovaná na základe výsledkov štúdií vykonaných v mene Európskej komisie. Tieto štúdie analyzujú rôzne systémy označovania textilných a kožených výrobkov etiketou, ako aj príčinnú súvislosť medzi alergiami a chemickými látkami v hotových textilných výrobkoch. O výsledkoch týchto štúdií sa viedli rozsiahle diskusie s odborníkmi z členských štátov, zástupcami priemyslu a inými zúčastnenými stranami, a to najmä prostredníctvom expertnej skupiny o názvoch a označovaní textílií etiketou[3]. Štúdia o označovaní textilných výrobkov etiketou zohľadnila výsledok štúdie uskutočnenej v mene Generálneho riaditeľstva pre vnútorné politiky Európskeho parlamentu[4] v roku 2010. Táto správa zohľadňuje existujúce relevantné európske a medzinárodné normy a venuje sa tiež

---

[1] Ú. v. EÚ L 272, 18.10.2011, s. 1 http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:272:0001:0064:SK:PDF.

[2] Textilné nariadenie zrušuje počnúc 8. májom 2012 smernice 73/44/ES, 96/73/ES a 2008/121/ES. Prechodné obdobie pre textilné výrobky, ktoré sú v súlade so smernicou 2008/121/ES a ktoré boli uvedené na trh pred vstupom nariadenia do platnosti, sa končí 9. novembra 2014.

[3] Zápisnice zo stretnutí expertnej skupiny o názvoch a označovaní textílií etiketou sú dostupné na http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/textiles/documents/index_en.htm.

[4] Štúdia Európskeho parlamentu o označovaní textilných výrobkov etiketou je dostupná na http://www.europarl.europa.eu/document/activities/cont/201108/20110825ATT25276/20110825ATT25276EN.pdf.

problémom malých a stredných podnikov (ďalej len „MSP“). V kapitole 2 podáva prehľad o textilnom a odevnom priemysle, v kapitolách 3, resp. 4 uvádza súhrnné preskúmanie prípadných nových požiadaviek na označovanie etiketou (článok 24), resp. hlavné zistenia štúdie o chemických látkach (článok 25) a v kapitole 5 uvádza závery.

2. Prehľad o textilnom a odevnom odvetví v EÚ

Odvetvie dizajnového spotrebného tovaru EÚ zahŕňa širokú škálu kategórií, a to hlavne textilné a odevné výrobky, kožené výrobky, obuv, výrobky pre voľný čas (šport, hry a hračky), šperky, interiérové dekorácie atď. V týchto sektoroch pôsobí viac ako pol milióna podnikov, ktoré sú zapojené do hodnotového reťazca (vrátane dizajnu, vývoja produktov, výroby, distribúcie a maloobchodného predaja). Spoločne vytvárajú celkový ročný obrat v hodnote približne 500 miliárd EUR a poskytujú asi 5 miliónov pracovných miest v EÚ.

Európsky textilný a odevný priemysel je vysoko diverzifikované[5], inovačné a kreatívne priemyselné odvetvie tvorené z veľkej časti MSP: v roku 2009 mali podniky v priemere 10 zamestnancov, čo predstavuje pokles oproti 18 zamestnancom na začiatku tohto desaťročia. V roku 2011 tento sektor pozostával z viac ako 185 000 spoločností zamestnávajúcich 1,7 milióna ľudí v Európe a s celkovým obratom vo výške 152 miliárd EUR[6]. Vzhľadom na intenzívnu celosvetovú konkurenciu sa európske podniky v snahe zachovať a udržať si svoju konkurencieschopnosť stále viac zameriavajú na výskum, vývoj a inovácie. Po viac ako 15 rokoch výrazných štrukturálnych zmien dnes predstavujú špecializované výrobky s vysokou pridanou hodnotou významný podiel na činnosti tohto odvetvia. Značné úsilie v oblasti výskumu, vývoja a inovácií posilnilo znalostný obsah a udržateľnosť textilných podnikov, a to najmä tých, ktoré vytvárajú osobitné riešenia pre nové aplikácie a služby v náročných odvetviach, ako je zdravotníctvo, stavebníctvo, automobilový a letecký priemysel.

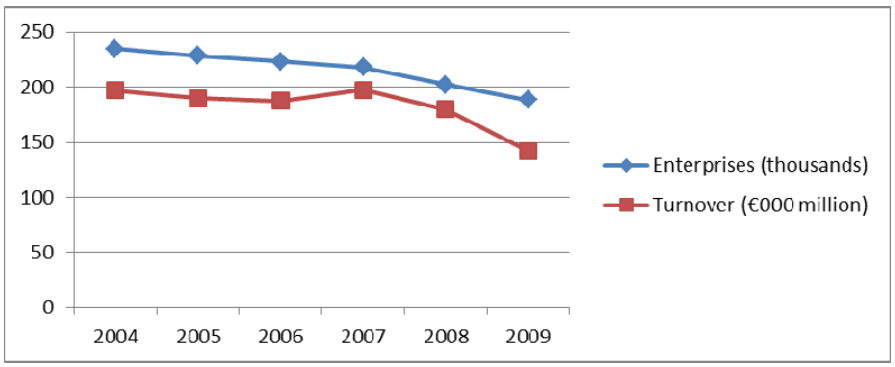
V priebehu posledných 15 rokov zlepšilo odvetvie textilného a odevného priemyslu svoju energetickú účinnosť o približne 35 %, a to tak na jednotku produkcie ako aj pokiaľ ide o pridanú hodnotu, čo značne prevyšuje priemer výrobného odvetvia ako celku. Odvetvie zahŕňa segmenty trhu s odevmi, interiérovými a technickými textíliami, z ktorých každý vytvára približne 1/3 celkového obratu/príjmov. V EÚ zaznamenávajú úspech predovšetkým technické textílie[7], v ktorých má EÚ relatívnu konkurenčnú výhodu voči svojim obchodným partnerom. Textilné a odevné odvetvie ako celok predstavuje 3 % podiel pridanej hodnoty a 6 % podiel zamestnanosti v celkovej výrobe. V období rokov 2004 – 2009 sa produktivita práce tohto odvetvia zvýšila z približne 40 % na 46 %. Výška investícií vo vzťahu k pridanej hodnote bola v uvedenom období stabilná a zostala na úrovni približne 11 %.

---

5 Patria sem rôznorodé činnosti, ako sú napríklad výroba umelých vlákien, pradenie (spojené buď s prvotným spracovaním vlákien alebo s výrobu tkanín), tkanie (často spojené s farbením a konečnou úpravou) a pletenie, ako aj konečná úprava (zahŕňajúca aj farbenie, potlač, povrchovú úpravu a laminovanie).

6 Eurostat.

7 Odvetvie technických textílií s približne 15 000 podnikmi zamestnáva okolo 300 000 pracovníkov. Trhy s najväčším uplatnením zahŕňajú tieto odvetvia: poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a akvakultúra; stavebníctvo; funkčné súčasti oblečenia a obuvi; geotextílie a strojníctvo; nábytkové diely a podlahové krytiny; filtrácia a výrobky na priemyselné použitie; hygiena a zdravotníctvo; dopravné vybavenie a zariadenie; ochrana životného prostredia; balenie a skladovanie; osobné ochrana a ochrana majetku; šport a voľnočasové aktivity.

Graf 1 – počet podnikov a obrat textilného a odevného priemyslu (2004 – 2009)
Zdroj: Eurostat

Po päťročnom období útlmu sa zdá, že textilný a odevný priemysel do istej miery prekonal vplyv finančnej krízy, tento trend však ešte musia potvrdiť údaje z roku 2012. Hlavné faktory a problémy, ktoré ovplyvňujú konkurencieschopnosť textilného a odevného priemyslu, sú tie, ktoré ovplyvňujú aj činnosť iných sektorov. Rozhodujúci význam má predovšetkým prístup k financiám, a to hlavne na investície do modernizácie výrobných zariadení a rozvoja výrobkov na vyššej dizajnovej úrovni určených na existujúce alebo nové trhy. Závažný problém predstavuje aj nedostatok kvalifikovaných pracovných síl, a to nie len v textilnom a odevnom priemysle, ale v celom spracovateľskom priemysle. Niektoré otázky, ako sú práva duševného vlastníctva a ich porušovanie, si vyžadujú riešenia viac zamerané na textilný a odevný priemysel a na konkrétne odvetvia. S cieľom napredovať podniky aktívne zavádzajú technologické a netechnologické inovácie, vyvíjajú dizajnové, značkové a kvalitné výrobky a zameriavajú sa na vývoz, čím kompenzujú znížený dopyt v EÚ. Odvetvie tak neustále zvyšuje svoju konkurencieschopnosť.

3. Súčasná situácia a zistenia týkajúce sa pravdepodobného vývoja označovania etiketou

V tomto oddiele sa uvádza prehľad súčasných požiadaviek týkajúcich sa označovania textilných výrobkov etiketami, vyhodnotenie potreby možných nových požiadaviek ako aj vhodnosť a uskutočniteľnosť harmonizácie označovania etiketou a iným označovaním textilných a kožených výrobkov.

Podľa textilného nariadenia musia mať textilné výrobky dostupné na trhu EÚ etiketu alebo iné označenie, na ktorom sa uvádza vláknové zloženie za použitia názvov vlákien uvedených v prílohe I k nariadeniu. Názvy vlákien a hmotnostné percento všetkých obsiahnutých vlákien sa musia uvádzať v zostupnom poradí. Požiadavky na označenie etiketou a iné označenie vláknového zloženia sa vzťahujú na textilné výrobky a textilné zložky obsahujúce najmenej 80 hmotnostných % textilných vlákien. Nariadenie neupravuje ďalšie aspekty označenia etiketou a iného označenia. Kožené výrobky nepodliehajú požiadavkám na označenie etiketou a iné označenie[8] s výnimkou obuvníckych výrobkov, na ktoré sa vzťahuje smernica o obuvi 94/11/ES[9]. Na niektoré kategórie textilných výrobkov vrátane kobercov a iných podlahových

[8] Výrobky obsahujúce minimálne 80 hmotnostných % textilných vlákien nespadajú do rozsahu pôsobnosti textilného nariadenia a nie sú predmetom požiadaviek na označovanie etiketou a iné označovanie. Týka sa to napríklad výrobkov pozostávajúcich z 79 hmotnostných % kože.

[9] Ú. v. ES L 100, 19,4,1994, s.37 http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1994L0011:20070101:EN:PDF.

výrobkov a bytových dekoračných výrobkov sa vzťahuje aj nariadenie (EÚ) č. 305/2011[10], ktorým sa stanovujú harmonizované podmienky uvádzania stavebných výrobkov na trh.

Potreba prípadných nových požiadaviek na označovanie etiketami sa posudzuje na základe štúdií uskutočnených v mene Komisie, ktoré boli skontrolované a doplnené v rámci rozsiahlych diskusií[11] so širokým spektrom zainteresovaných strán. Keďže štúdie o možnej harmonizácii označovania etiketou sú realizačnými štúdiami zameranými na informovanie o hodnotení možného vplyvu, sú uvádzané možnosti politiky početnejšie a širšie vymedzené, než by boli vo fáze formálneho posúdenia vplyvu. Tieto štúdie poskytujú dobrý prehľad možných vplyvov a prínosov akýchkoľvek nových požiadaviek. Názorné príklady umožnili zhodnotiť to, či je nevyhnutné uskutočniť ďalšie odôvodnené posúdenie nákladov a prínosov.

Keďže článok 24 textilného nariadenia stanovuje, že prípadné nové požiadavky na označovanie etiketou, ktorých cieľom je informovanie spotrebiteľov[12], by sa mali preskúmať na základe konzultácií s príslušnými zainteresovanými stranami, obsahovala štúdia o označovaní textílií etiketou[13] spotrebiteľský prieskum a rozhovory so zainteresovanými stranami[14]. Štúdia tiež hodnotila rôzne možnosti označovania etiketou a iného označovania, medzi ktoré patrí:

(a) Systém označovania pôvodu

Označovanie pôvodu je v záujme spotrebiteľov. Podrobná diskusia o vhodnosti zahrnutia systému označovania pôvodu do textilného nariadenia nie je v súčasnosti vhodná vzhľadom na nedávne prijatie návrhu Komisie na nariadenie o bezpečnosti spotrebných výrobkov[15], v ktorom má Komisia v úmysle stanoviť celoúnijný a medziodvetvový systém, ktorý by zohľadňoval krajinu pôvodu a iné aspekty súvisiace s vystopovateľnosťou. Tieto kroky boli priaznivo prijaté významným počtom zúčastnených strán, vrátane textilného odvetvia.

(b) Systém označovania starostlivosti

Spotrebitelia za najvyššiu prioritu pokladajú informácie o najlepšom spôsobe starostlivosti o textílie. Všeobecne platí, že poznajú a chápu súčasný systém označovania používaný v rámci súkromného sektora. Tento dobrovoľný a celosvetovo osvedčený systém vlastnia a kontrolujú zúčastnené strany a je základom normy EN ISO 3758: 2012 (textílie – systém označovania starostlivosti pomocou symbolov) a pre iné systémy (napr. v USA). Očakávané prínosy legislatívneho (povinného) prístupu sú obmedzené a závisia od schopnosti podnikov znášať náklady, takže by nemuseli vyvážiť pravdepodobný prenos nákladov na konečných spotrebiteľov. Pravdou je, že by sa zlepšilo fungovanie súčasného systému, a to v ideálnom prípade tak, aby sa lepšie vyhovelo splneniu potrieb spotrebiteľa, napríklad použitím nových symbolov, prípadne zvyšovaním informovanosti (napr. o praní bielizne pri nízkych teplotách), čo už súkromný sektor do určitej miery robí.

(c) Systém označovania veľkostí

---

[10] Ú. v. EÚ L88, 4.4.2011, s.5 http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:088:0005:0043:SK:PDF.

[11] Zasadnutia (poznámka pod čiarou č. 3) a spotrebiteľský prieskum (poznámka pod čiarou č. 14).

[12] Článok 24 ods. 1 – „aby sa spotrebiteľom poskytli presné, relevantné, zrozumiteľné a porovnateľné informácie“.

[13] Štúdia o označovaní textílií etiketou je dostupná na http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/textiles/files/studies/study-report-labelling-textile_en.pdf.

[14] Ako sa uvádza v štúdii o označovaní textílií etiketou, spotrebiteľský prieskum sa uskutočnil v siedmich členských štátoch na viac ako 3 500 respondentoch.

[15] COM(2013) 78 final – Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o bezpečnosti spotrebných výrobkov a o zrušení smernice Rady 87/357/EHS a smernice 2001/95/ES z 13.2.2013.

Nájdenie správnej veľkosti má pre spotrebiteľov vysokú prioritu. Sú oboznámení s rôznymi existujúcimi dobrovoľnými systémami a podniky a verejné organizácie ponúkajú konverzné tabuľky. Napriek zaznamenaným ťažkostiam boli vypracované európske a medzinárodné (ISO) normy, najmä norma EN 13402, ktorá stanovuje kódovací systém pre označenie veľkostí oblečenia. V porovnaní s jednotným celoeurópskym systémom založenom na normách sa od povinného systému očakávajú iba obmedzené prínosy. Dôraz by sa mal klásť na nadväzovanie na ďalšiu prácu v oblasti normalizácie a na jej dokončenie. V prípade potreby by mohli príslušné zainteresované strany a verejné orgány poskytnúť podporu pri prekonávaní ťažkostí a prispieť k vytvoreniu širšieho konsenzu pre systém založený na európskych normách.

(d) Uvádzanie alergénnych látok

Prítomnosť alergénov v hotových textilných výrobkoch a riziká, ktoré predstavujú, má mnohých spotrebiteľov značný význam. Niekoľko dobrovoľných systémov certifikácie a označovania, pokiaľ ide o prítomnosť chemických látok, už existuje, pričom informujú spotrebiteľov o prítomnosti (alebo pri niektorých výrobkov skôr o neprítomnosti) týchto látok. Úrovne koncentrácie, ktoré môžu vyvolať alergické reakcie u exponovaných skupín jednotlivcov, však neboli stanovené pre každú látku, ktorá sa môže nachádzať v textilných výrobkoch. Je potrebné získať vedecky správne epidemologické údaje. Pretrváva aj neistota, najmä pokiaľ ide o príčinnú súvislosť medzi textilnými výrobkami a alergiami obyvateľstva, expozíciu spotrebiteľov a variabilitu vzťahu medzi dávkou a alergickou reakciou rôznych osôb, ako aj o chemické látky vyskytujúce sa v hotových textilných výrobkoch. V súčasnosti táto neistota skutočne predstavuje prekážku toho, aby sa spotrebiteľom mohli poskytnúť presné, relevantné a porovnateľné informácie o skutočných rizikách súvisiacich s prítomnosťou chemických látok v textilných výrobkoch. Aby tieto informácie plnili svoj účel, musia byť zrozumiteľné a jasné všetkým spotrebiteľom. Je takisto potrebné získať spoľahlivejšie a overiteľné informácie na preukázanie súladu s normami, vykonávať kontroly v rámci dohľadu nad trhom a uplatniť donucovacie opatrenia. Určité riešenie rizík vyplývajúcich z niektorých látok v textilných výrobkoch by mohli poskytnúť existujúce horizontálne právne predpisy, najmä nariadenie (ES) č. 1907/2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií (REACH)[16] a nariadení (ES) č. 1272/2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí (CLP)[17] a iné právne predpisy (napr. o kozmetických prípravkoch, biocídoch či pesticídoch).

(e) Elektronické označovanie a ďalšie technológie ako aj jazykovo nezávislé symboly alebo kódy (na identifikáciu vlákien)

V súčasnosti existuje niekoľko nových a inovačných technológií na poskytovanie informácií, napr. 2-D kódy a rádiofrekvenčná identifikácia (RFID), ktoré sú komerčne dostupné, a ktoré sa používajú v súvislosti s potravinami a textilnými výrobkami. Pokusy veľkých maloobchodných podnikov v oblastiach, ako je napríklad riadenie zásob, objednávok a zákazníkov, prinášajú zaujímavé výsledky. Na široké využívanie malými a strednými podnikmi sú však potrebné nákladovo efektívnejšie a cenovo dostupnejšie riešenia. Výhody legislatívneho (povinného) prístupu pre spotrebiteľov sú považované za obmedzené a náklady za príliš vysoké. Jednotlivé podniky by mali mať možnosť voľby medzi rôznymi konkurenčnými systémami.

(f) Iné typy označovania a označovanie pravosti kože

---

[16] Ú. v. EÚ L396, 30.12.2006, s.1. http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:396:0001:0849:EN:PDF.

[17] Ú. v. EÚ L353, 31.12.2008, s.1. http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:353:0001:1355:en:PDF.

Komisia takisto analyzovala iné typy označovania, ktoré nie sú výslovne uvedené v článku 24 nariadenia, a to najmä ekologické, environmentálne či sociálne označovanie ako aj označovanie horľavosti a pravosti. Ukázalo sa, že spotrebitelia boli informovaní o rôznych existujúcich normách, ako aj o medzinárodných, vnútroštátnych či únijných systémoch napr. o označovaní ekologických výrobkov (súkromný systém), environmentálnom označovaní (environmentálna značka EÚ, Nordic Swan, Blue Angel atď.) alebo sociálnom označovaní (norma ISO 26000). Viaceré environmentálne značky už stanovujú obmedzenia používania nebezpečných látok, ktoré môžu mať negatívny dopad na životné prostredie a vyvolávať alergické reakcie. Záujem spotrebiteľov o zavedenie podobných systémov označovania na úrovni EÚ v rámci textilného nariadenia bol preto nízky. Na druhej strane výsledky prieskumu medzi spotrebiteľmi a výrobcami, týkajúceho sa označovania kože[18] preukázali, že prípadné označovanie pravosti kože je považované za prínosné. Komisia preto nedávno začala v oblasti označovania pravosti kože proces posúdenia vplyvu s cieľom dôkladne posúdiť náklady a prínosy rôznych možností politiky, vrátane legislatívnej možnosti. Na základe výsledkov tohto hodnotenia Komisia rozhodne, či by sa malo predložiť opatrenie na úrovni EÚ.

4. Štúdia o alergénnych látkach

Podľa článku 25 textilného nariadenia bola Komisia poverená preskúmaním možnej príčinnej súvislosti medzi alergiami a chemickými látkami alebo zmesami používanými v textilných výrobkoch. Na základe tejto štúdie[19] má Komisia predložiť v prípade potreby legislatívne návrhy v rámci existujúcich právnych predpisov. V súlade s týmto článkom štúdia zohľadnila zistenia štúdií vykonaných na úrovni členských štátov a zamerala sa na chemické látky v hotových textilných výrobkoch, nie však na textilné vlákna alebo textílie. Súčasťou štúdie neboli ani aspekty ochrany zdravia pri práci a hodnotenie rizík chemických látok. Na základe výsledkov štúdie skúma tento oddiel možnosti riešenia obáv týkajúcich sa alergénnych látok v textilnej výrobe.

Väčšinu textilných výrobkov možno považovať za bezpečnú[20], hoci senzibilizovaní jednotlivci môžu mať alergickú reakciu na textilné vlákna, a to buď na vlnu ako takú alebo na určité chemické látky (alebo zmesi) používané pri výrobe textilných výrobkov. Približne 1 – 2 % všetkých kontaktných alergií údajne pochádza z textílií [21] (čím sa textílie radia na štvrté miesto, za kozmetické výrobky[22], kovové doplnky a farmaceutické výrobky). Približne dve tretiny prípadov alergických reakcií súvisiacich s textilnými výrobkami sú prisudzované disperzným farbivám, z ktorých niektoré môžu senzibilizovaným jednotlivcom spôsobiť alergickú kontaktnú dermatitídu (ďalej len „ACD“). Súčasné vedecké poznatky naznačujú, že niektoré živice používané na konečnú úpravu textilných výrobkov môžu uvoľňovať látky, ktoré senzibilizovaným jednotlivcom spôsobujú ACD. Mnohé prídavné a pomocné látky v textíliách patria medzi zriedkavé senzibilizátory, avšak reaktívne farbivá potenciál na

---

18 Štúdia o označovaní kože je dostupná na http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/leather/files/study-report-labelling-leather_en.pdf.

19 Štúdia o príčinnej súvislosti medzi alergickými reakciami a chemickými látkami alebo zmesami používanými v textilných výrobkoch: http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/textiles/files/studies/study-allergic-reactions-textile_en.pdf.

20 V roku 2012 sa prevažná väčšina oznámení v rámci systému RAPEX v súvislosti s textilnými a odevnými výrobkami týkala rizika spojeného s používaním pásov nie chemických látok

21 BfR informácia č. 018/2007 http://www.bfr.bund.de/cm/349/introduction_to_the_problems_surrounding_garment_textiles.pdf.

22 „Odhaduje sa, že početnosť kontaktných alergií na vonné prísady je v celkovej populácii Európy asi 1 – 3 %“. Stanovisko Vedeckého výboru pre bezpečnosť spotrebiteľov k vonným alergénom v kozmetických výrobkoch, strana 7. Stanovisko VVBS/1459/11 je dostupné na http://ec.europa.eu/health/scientific_committees/consumer_safety/docs/sccs_o_102.pdf.

senzibilizáciu nemajú. Na základe ich vnútorných vlastností sú niektoré látky klasifikované ako kožné senzibilizátory alebo dráždivé látky, ktoré môžu zostať v hotových textilných výrobkoch.

Zatiaľ nie je možné vyvodiť všeobecný záver, či existuje príčinná súvislosť medzi alergickými reakciami a chemickými látkami, ktoré sa používajú a zostávajú v hotových textilných výrobkoch. Pretrváva neistota týkajúca sa skutočného uvoľňovania a bezpečných prahových hodnôt hladiny koncentrácií senzibilizujúcich a dráždivých chemických látok v hotových textilných výrobkoch, a preto je zložité poskytnúť presné a relevantné informácie o riziku pre spotrebiteľov. Okrem toho je potrebné uskutočniť posúdenie rizík na stanovenie toho, či tieto látky predstavujú neprijateľné riziko vyžadujúce opatrenia obmedzovacieho postupu v rámci REACH. Odborne preskúmaných epidemiologických údajov je veľmi málo[23], a ak sú k dispozícii, nie sú aktuálne.

Veľká väčšina látok, ktoré sa používajú v textilnej výrobe a nachádzajú sa v hotových textilných výrobkoch nepatrí medzi senzibilizátory ani medzi dráždivé látky[24]. Existujú látky vyvolávajúce obavy[25], ktorých používanie je obmedzené alebo zakázané v rámci platných právnych predpisov EÚ (ako je napr. nariadenie REACH, nariadenie o kozmetických výrobkoch, predpisy o detergentoch a environmentálna značka EÚ). Pokiaľ ide o látky vzbudzujúce veľmi veľké obavy (ďalej len „SVHC“ - substance of very high concern), vypracovala Komisia koncom roka 2012 v spolupráci s Európskou chemickou agentúrou a členskými štátmi plán[26] na identifikáciu tých SVHC, ktoré majú význam pre EÚ a zahrnula ich do zoznamu látok na prípadné povolenie na základe nariadenia REACH do roku 2020. Plán zahŕňa počiatočné preverovanie látok, ktoré nie sú prioritné, a ktoré okrem iného nie sú vyrobené a/alebo používané v EÚ. Potom nasleduje analýza možnosti riadenia rizík (Risk Management Option - RMO) zameraná na najvhodnejšie spôsoby riešenia potenciálnych rizík vyplývajúcich z látok vyrábaných a používaných v Únii. V prípade potreby táto analýza naznačí ďalšie opatrenia, a to buď v rámci nariadenia REACH alebo mimo jeho rámec. Akýkoľvek možný regulačný prístup musí byť založený na spoľahlivých, overiteľných a ľahko zrozumiteľných informáciách, pokiaľ má priniesť spotrebiteľom a podnikom požadované výhody a uľahčiť dodržiavanie a presadzovanie právnych predpisov a dohľad nad trhom.

Budúci vývoj sa pravdepodobne zameria na podporu výskumu v oblasti alternatívnych nealergénnych látok a posúdenie expozície a rizika, ako aj na riešenie neistôt týkajúcich sa látok, ktoré sa môžu uvoľniť z hotových textilných výrobkov, a koncentrácie/hraničných hodnôt na ochranu pred alergiami. Práce na uskutočnení plánu pre látky vzbudzujúce veľmi veľké obavy by mohli byť súčasťou činností nadväzujúcich na štúdiu o súvislosti medzi alergickými reakciami a chemickými látkami v textilných výrobkoch. Práce na uskutočnení plánu pre látky vzbudzujúce veľmi veľké obavy budú zahŕňať zriadenie ad hoc koordinačnej skupiny na preskúmanie senzibilizujúcich látok a na určenie, ktoré z nich môžu patriť medzi látky vzbudzujúce mimoriadne obavy. Táto skupina by mohla preveriť zoznamy látok nachádzajúcich sa v textilných výrobkoch tak, ako boli vytvorené v súvislosti so štúdiou

---

[23] „Údaje z pokusov týkajúcich sa určenia dávky na vyvolanie alergickej reakcii u ľudí sú vo viacerých ohľadoch veľmi obmedzené.“ Názor VVBS/1459/11 k vonným alergénom v kozmetických výrobkoch, s. 8.

[24] Bolo identifikovaných približne 70 alergénnych látok, pozri správu KEMI č. 3/13 http://www.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/Rapporter/Rapport-3-13-textiles.pdf.

[25] Medzi látky vzbudzujúce obavy patria: karcinogénne, mutagénne a toxické pre reprodukciu (CMR), perzistentné bioakumulatívne a toxické látky (PBT), látky narušujúce endokrinný systém atď.

[26] Plán pre látky vzbudzujúce veľké obavy (SVHC) určuje postup na identifikáciu a stanovenie niekoľkých kategórií potenciálnych látok vzbudzujúcich veľmi veľké obavy, vrátane senzibilizátorov. (http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/13/st05/st05867.en13.pdf).

podľa článku 25 a prípadne ich podľa potreby zahrnúť do ďalšieho stanovenia priorít a analýzy možnosti riadenia rizík.

5. Záver

Štúdie uskutočnené v mene Komisie a konzultácie so širokým spektrom zúčastnených strán naznačili, že vývoj nových iniciatív na zavedenie nových požiadaviek na označovanie textilných výrobkov je v záujme spotrebiteľov.

Na základe vykonaných hodnotení však Komisia dospela k záveru, že požiadavky na označovanie uvedené nižšie v texte nie je potrebné riešiť v textilnom nariadení, keďže sú v súčasnosti zavedené alebo vytvárané na základe iných regulačných alebo neregulačných rámcov: i) označovania starostlivosti a veľkosti je upravované buď dobrovoľnými systémami alebo normami; ii) predovšetkým práca v oblasti normalizácie smeruje na úrovni EÚ aj na medzinárodnej úrovni k harmonizovanému určovaniu veľkostí a kódovému systému; iii) označovaním krajiny pôvodu sa zaoberá návrh nariadenia Komisie o bezpečnosti spotrebných výrobkov, ktorý v článku 7 stanovuje riešenie aspektov súvisiacich s krajinou pôvodu a vystopovateľnosťou, platné pre všetky odvetvia.

Čo sa týka najmä požiadaviek na označovanie alergénnych látok používaných v textilnej výrobe, Komisia považuje za dôležité ďalšie úsilie v oblasti výskumu a využívania alternatívnych a nealergénnych látok. Hoci už existujú niektoré dobrovoľné systémy označovania, ktoré informujú spotrebiteľov o prítomnosti nebezpečných látok (vrátane alergénnych látok) v textilných výrobkoch, mali by sa ďalej skúmať systémy označovania a ďalšie nástroje na prenos informácií o alergénnych látkach. Takisto by sa mala posúdiť potreba ďalších opatrení na kontrolu prítomnosti látok (najmä senzibilizátorov), ktoré sa vyskytujú v hotových textilných výrobkoch a môžu sa z nich uvoľňovať, prípadne túto otázku riešiť pomocou príslušných nástrojoch existujúcich v rámci právnych predpisov EÚ v oblasti chemických látok, najmä v rámci nariadenia REACH. Zohľadnia sa pritom aj výsledky paralelných procesov, ako napríklad priebežná revízia kritérií pre environmentálnu značku EÚ pre textilné výrobky.